

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

Technické muzeum v Brně ve spolupráci s Archivem bezpečnostních složek si Vás dovoluje pozvat na odborný seminář

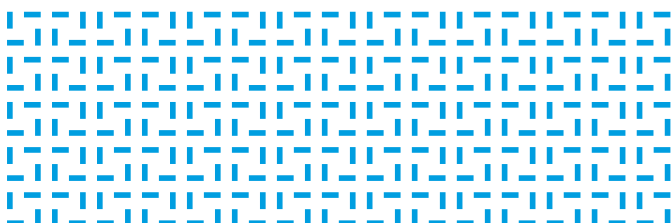
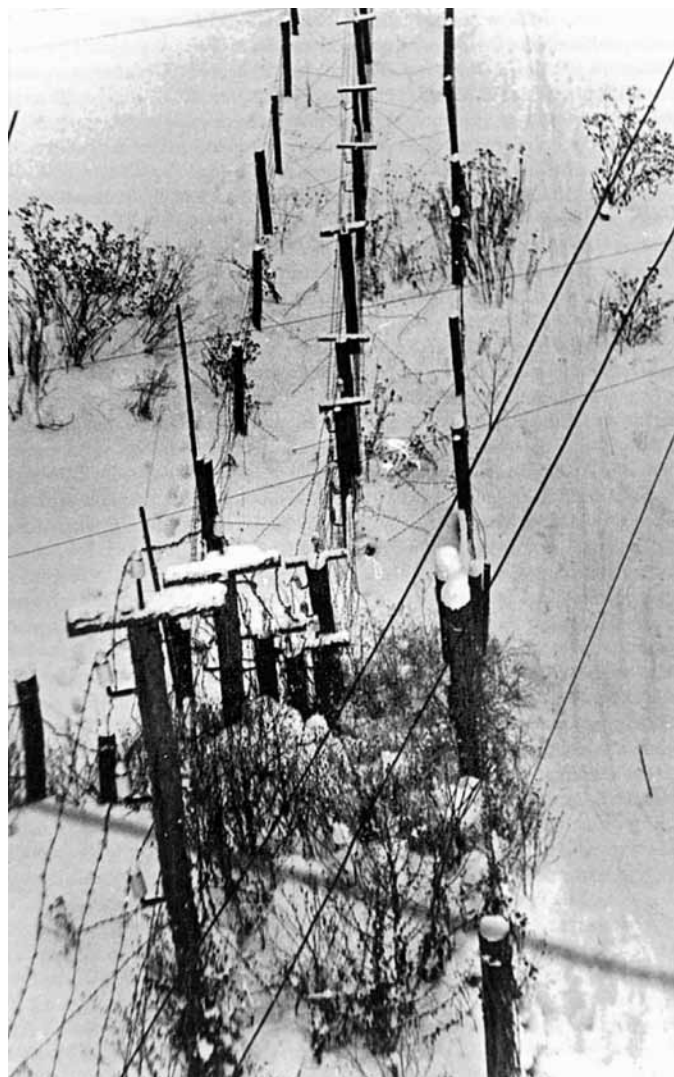
OCHRANA STÁTNÍ HRANICE 1948–1955 **60. VÝROČÍ ZAPOČETÍ VOJSKOVÉHO STŘEŽENÍ STÁTNÍ HRANICE**

**Seminář se uskuteční ve dnech 17.–19. 5. 2011
v Technickém muzeu v Brně, Purkyňova 105, Brno-Královo Pole**

Systém ochrany státní hranice, který přetrval do sklonku roku 1989, započal v roce 1951. Se započatím vojenského střežení hranice se Západním Německem a Rakouskem je spojeno nejen výrazné početní navýšení Pohraniční stráže, ale také vydávání základních norem – zákon o ochraně státních hranic (zákon 69/1951Sb.), nařízení ministra národní bezpečnosti o právu příslušníka PS použít zbraň, ustanovení o pohraničním území aj. Normy byly nejenom vydávány, ale (na rozdíl od dřívějšího období) také naplňovány.

S ohledem na toto výročí se v rámci odborného semináře soustředíme na dokumentaci problematiky střežení státní hranice v období po únoru 1948 do poloviny padesátých let. V té době totiž vzniká systém střežení hranice, jehož hlavní rysy se dochovaly až do konce osmdesátých let.

Seminář si klade za cíl představit problematiku ochrany státní hranice z pohledu archivářů a badatelů pracujících převážně s písemnými archivními materiály a výsledky vycházejícími z této činnosti v podobě přednášek na seminářích či v podobě tištěných materiálů (sborníky, knihy apod.). Zároveň seminář představí uvedenou problematiku z pohledu pracovníků muzeí, kteří archivní materiály využívají při realizaci výstav a expozic v muzeích a zároveň se snaží dokumentovat technické prostředky sloužící k zabezpečení státní hranice in situ.

Seminář bude organizován do bloků referátů sdružených tematicky a bude prostřednictvím odborných přednášek seznamovat s historií a problematikou střežení státní hranice v období po únoru 1948 do poloviny padesátých let. Současně bude sloužit také jako interdisciplinární setkání badatelů, archivářů a muzejních pracovníků zabývajících se problematikou ochrany státní hranice.

PŘEDPOKLÁDANÉ BLOKY PŘEDNÁŠEK SEMINÁŘE:

I. STŘEŽENÍ STÁTNÍ HRANICE V LETECH 1948–1955

- systém střežení státní hranice Pohraniční stráží
- kurýři zpravodajských služeb

II. POHRANIČNÍ STRÁŽ A OSTATNÍ BEZPEČNOSTNÍ SLOŽKY V PRVNÍ POLOVINĚ PADESÁTÝCH LET

- „dělba práce“ Pohraniční strážie s Veřejnou bezpečností a útvaru Státní bezpečnosti
- spolupráce s útvaru československé armády
- souvislost problematiky Vnitřní a Pohraniční strážie

III. MUZEJNÍ EXPOZICE K OCHRANĚ STÁTNÍ HRANICE

- prezentace Technického muzea v Brně (projektu Multidisciplinární expozice související nejen s ochranou hranic a celní kontroly – Věda a technika na hranicích, bez hranice – a Areálu československého opevnění v Šatově, jehož součástí bude i připravovaná expozice ženižně-technického zabezpečení státní hranice v letech 1948–1989)
- prezentace výstavních a edukačních aktivit občanských sdružení, muzeí a dalších institucí

IV. OBYVATELSTVO V POHRANIČÍ

- vysídlení osob, zemědělství
- zakázané a hraniční pásmo
- některé aspekty „soužití“ obyvatelstva v pohraničí s útvaru Pohraniční strážie

Na každý referát bude vyhrazeno 20 minut. Přednášející mohou svůj příspěvek doprovodit obrazovou prezentací, krátkými filmovými či zvukovými ukázkami.

Program semináře bude upraven dle struktury přihlášených příspěvků.

Přednesené příspěvky budou publikovány ve sborníku.

UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK PRO PŘEDNÁŠEJÍCÍ – 30. 4. 2011

PŘIHLÁŠKY PŘEDNÁŠEK JE MOŽNÉ ZASÍLAT NA NÍŽE UVEDENÉ KONTAKTY:

Ing. Mgr. Pavel Vaněk, Ph.D.

Archiv bezpečnostních složek Kanice u Brna
Oddělení archivních fondů vojsk ministerstva vnitra
E-mail: pavel.vanek@abscr.cz
Poštovní adresa: Archiv bezpečnostních složek Kanice
P.O.Box 29, Vlkova 2481/4, 628 00 Brno
Telefon: +420 545 227 302
Fax: +420 545 227 563

Bc. Roman Řezníček

E-mail: reznicek@technicalmuseum.cz
Telefon: +420 737 526 270, Fax: +420 541 214 418
Technické muzeum v Brně
Purkyňova 105, 612 00 Brno

Mgr. Hana Bartošová

E-mail: bartosova@technicalmuseum.cz
Telefon: +420 541 421 490, Fax: +420 541 214 418
Technické muzeum v Brně
Purkyňova 105, 612 00 Brno

K ORGANIZACI SEMINÁŘE:

Místo konání: **Technické muzeum v Brně, Purkyňova 105, Brno, přednáškový sál, 4. patro**

Příspěvkům bude věnován především 17. a 19. květen 2011.

Ve středu, dne 18. května, je pak plánována cesta do Hatí (bývalá budova celnice) a Šatova (Areál československého opevnění v Šatově) - památek ve správě Technického muzea v Brně. Jako součást programu proběhne odhalení repliky hraničního sloupu v Jaroslavicích.

UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK ÚČASTNÍKŮ BEZ PŘÍSPĚVKU – 6. 5. 2011

ÚČASTNICKÝ POPLATEK:

zdarma – přednášející

100,- Kč / osoba – studenti

500,- Kč / osoba – platba převodem na účet TMB do 6. 5. 2011

600,- Kč / osoba – platba v hotovosti v den konání semináře (před zahájením konference)

Z konferenčního poplatku bude hrazeno zabezpečení společenského večera v Technickém muzeu v Brně a cesta historickými autobusy do Hatí (bývalá budova celnice), Šatova (Areál československého opevnění v Šatově) a do Jaroslavic.

CESTOVNÉ A UBYTOVÁNÍ SI HRADÍ ÚČASTNÍCI SAMI.

KONTAKTNÍ OSOBY:

Bc. Roman Řezníček

E-mail: reznicek@technicalmuseum.cz

Telefon: +420 737 526 270, Fax: +420 541 214 418

Technické muzeum v Brně

Purkyňova 105, 612 00 Brno

Mgr. Hana Bartošová

E-mail: bartosova@technicalmuseum.cz

Telefon: +420 541 421 490, Fax: +420 541 214 418

Technické muzeum v Brně

Purkyňova 105, 612 00 Brno

Ing. Mgr. Pavel Vaněk, Ph.D.

Archiv bezpečnostních složek Kanice u Brna

Oddělení archivních fondů vojsk ministerstva vnitra

E-mail: pavel.vanek@abscr.cz

Poštovní adresa: Archiv bezpečnostních složek Kanice

P.O.Box 29, Vlčova 2481/4, 628 00 Brno

Telefon: +420 545 227 302

Fax: +420 545 227 563